

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, *2 lutego 2011*

RPO-620459-II/09/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 55 1 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan

Jerzy Miller

Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie pragnę poinformować, iż w moim zainteresowaniu pozostaje problematyka dotycząca uprawnienia organów ścigania do wykorzystywania i upubliczniania materiałów pochodzących z monitoringu.

Problematyka ta ujawniła się na tle spraw podejmowanych w moim Biurze, w tym sprawy publikacji pochodzących ze stadionowego monitoringu zdjęć kibiców piłkarskich przez śląską Policję na jej stronach internetowych w celu identyfikacji kibiców.

W moim przekonaniu, w polskim systemie prawnym brak jest rozwiązań legislacyjnych, które stanowiłyby podstawę prawną uprawniającą organy ścigania do przetwarzania i upubliczniania materiałów pochodzących z monitoringu.

Omawiana problematyka jest o tyle istotna, iż czynności organów ścigania polegające na wykorzystywaniu i upublicznianiu materiałów uzyskanych za pomocą monitoringu, wkraczają dalece w konstytucyjnie chronione prawa obywateli, w tym prawo do prywatności i ochrony wizerunku.

W szczególności podkreślić należy, iż zezwolenia na publikację przez organy ścigania wizerunku osób uzyskanych za pomocą monitoringu nie zawiera zarówno ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, która jedynie w art. 81 ust. 2. pkt. 2 dopuszcza możliwość rozpowszechnienia wizerunku osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, jak i zezwolenia takiego nie zawierają również przepisy Kodeksu postępowania karnego, czy poszczególne ustawy regulujące funkcjonowanie organów ścigania, dla przykładu ustawa o Policji.

W świetle bowiem art. 20 ust. 2a i 2b pkt 3 ustawy o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r., Policja może pobierać, uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać w celu realizacji zadań ustawowych informacje, w tym dane osobowe, o osobach podejrzanych o popełnienie przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, nieletnich dopuszczających się czynów zabronionych przez ustawę jako przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, osobach o nieustalonej tożsamości lub usiłujących ukryć swoją tożsamość oraz o osobach poszukiwanych, także bez ich wiedzy i zgody. Informacje te mogą obejmować zdjęcia, szkice i opisy wizerunku.

Jednakże wskazać wypada, że „Policja przetwarza informacje w zbiorach informacji prowadzonych w systemie informatycznym lub w formie sporządzanych ręcznie kartotek, skorowidzów, ksiąg, wykazów, registratur lub innych ewidencji, przy czym są one przetwarzane w: 1) centralnych zbiorach informacji - przeznaczonych do przetwarzania informacji niezbędnych do realizacji zadań Policji na obszarze całego kraju, 2) wewnętrznych zbiorach informacji - przeznaczonych do przetwarzania informacji niezbędnych do realizacji zadań na obszarze właściwości miejscowej poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji lub w zakresie właściwości rzeczowej poszczególnych komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji, 3) zestawach zbiorów informacji - przeznaczonych do integracji i usprawniania procesów przetwarzania informacji zgromadzonych w odrębnych zbiorach. Centralny zbiór informacji jest prowadzony na podstawie decyzji Komendanta Głównego Policji określającej: 1) datę utworzenia i podstawę prawną prowadzenia zbioru, 2) cel prowadzenia zbioru i zakres informacji przetwarzanych w zbiorze, 3) podmioty odpowiedzialne za prowadzenie zbioru i uprawnione do korzystania ze zbioru, 4) procedury nadawania, zmiany i cofania uprawnień dostępu do zbioru (korzystania ze zbioru), 5) techniczne i organizacyjne warunki wykonywania czynności służbowych niezbędnych do realizacji ustalonego celu prowadzenia zbioru oraz zapewniających zgodne z prawem efektywne, sprawne i ekonomiczne przetwarzanie informacji zgromadzonych w zbiorze. Komendant Główny Policji zapewnia funkcjonowanie zestawu centralnych zbiorów informacji o nazwie "Krajowy System Informacyjny Policji (KSIP)". Wewnętrzny zbiór informacji jest prowadzony na podstawie decyzji kierownika jednostki organizacyjnej Policji lub komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji. Administrator zbioru może zezwolić na wykonanie repliki całości lub części zbioru w celu usprawnienia dostępu określonej jednostki lub komórki organizacyjnej Policji do przetwarzanych informacji" (Kotowski Wojciech, Komentarz do art. 20 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, [w:] W. Kotowski, *Ustawa o Policji. Komentarz*, ABC, 2008, wyd. II, publ. LEX).

Mając na względzie powyższe uznać należy, że przetwarzanie danych osobowych przez Policję - w świetle cytowanych wyżej przepisów jest pojęciem węższym i nie odnosi się do przetwarzania i upubliczniania przez organy ścigania danych pochodzących z monitoringu.

W tym miejscu pragnę podkreślić, iż poruszana w niniejszym wystąpieniu problematyka była przedmiotem konsultacji z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, który w piśmie z dnia 13 stycznia 2011 r. kierowanym do Rzecznika Praw Obywatelskich wskazał, iż ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) nie reguluje w sposób szczególny kwestii przetwarzania danych wizualnych i dźwiękowych. Przepisy o ochronie danych osobowych mają jedynie zastosowanie w przypadkach, gdy skutek stosowania monitoringu dochodzi do pozyskiwania danych osobowych. W tym stanie rzeczy, w przekonaniu GODO zainicjowanie prac legislacyjnych mających na celu unormowanie w przepisach rangi ustawowej ogólnych zasad i warunków dopuszczalności stosowania monitoringu i wideonadzoru, celów, w jakich nadzór taki jest możliwy do zastosowania, a także okresu przechowywania nagrań (w tym określenie, kiedy nagrania z przedmiotowych systemów mogą być utrwalane, a kiedy wideonadzór ma się odbywać jedynie „na bieżąco”) i ich ewentualnego publikowania (w tym przez podmioty takie jak Policja) - wydaje się być konieczne. Zdaniem GODO w regulacjach tych należy wskazać podmioty/osoby, które mogłyby wykorzystywać systemy monitoringu, jak również unormować prawa, jakie przysługiwałyby osobie, której taki nadzór może dotyczyć. Jak słusznie podkreślił nadto GODO, przy wprowadzaniu nowych regulacji należy zachować równowagę pomiędzy zagwarantowaniem praw jednostki, a ogólnym interesem podmiotów, które stosować miałyby systemy monitoringu, a przyjęte rozwiązania muszą mieć na celu ograniczenie stosowania przedmiotowych systemów, w sytuacji gdy korzyści z nich płynące są nieproporcjonalne do ograniczania prawa jednostki do prywatności. GODO wskazał przy tym, iż odrębne, niż ustawa o ochronie danych osobowych, regulacje prawne dotyczące kwestii związanych z wideonadzorem, w tym warunków instalacji i użytkowania kamer przez podmioty publiczne i prywatne przewidziane zostały już przez niektóre kraje Unii Europejskiej np. w Belgii, czy w Szwecji.

Rekapitulując zwracam się do Pana Ministra, stosownie do art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) o rozważenie podjęcia działań związanych z opracowaniem ustawy, która w sposób kompleksowy określałaby zasady wykorzystywania przez organy państwowe danych pochodzących z monitoringu i jednocześnie uprzejmie proszę o poinformowanie mnie o stanowisku Pana Ministra zajęтым w niniejszej sprawie.

Łęka wyrosty szacunku
Janusz Jędrzejko